

(המשך מעמוד 39)

של מודעי, היתה האשה היחידה בעיירה שידעה קרוא וכתוב, ואליתה נהגו לפנות כל בני העיירה, שהיו להם קרובים שהיגרו לאמריקה, כדי שתכתוב עבורם את מיכ"ל תביהמישפחה או מילכתביהאהבה לבני זוגם, ותקרא באוזניהם את המיכתבים הבאים מהיבשת הרחוקה. אמו של שרי האנרגיה גדלה בבית שבו חלק חשוב מהי היוםיים מוקדש לשיחות הדרהמי טוט והרכילות הקטנות שאמא היתה שור אבת מהמיכתבים שכתבה או קראה.

ברכהאלטה גדלה בין עשרה אחים שיפסכו כולם לרכבים. האחד ששרד מהשור אה נפטר לפני שנים אחדות, כשהוא רב ומרצה בישיבה"וירבסיטי. ברכהאלטה למדה תנ"ך ותלמוד, ולמרות שמודעי עצמו מכחיש זאת, היתה הדמות הדומיננטית בביתו. היא היתה האשה הדוחפת והמחליטה. כאשר היסט אביו של מודעי לבנות בית, יחד עם עוד שלושה שותפים, היתה זו האם שהכריעה וקבעה כי הבית יבנה. לילדיה היא היתה חברה סקרנית. מעולם לא הסתפקה בתשובות סתמיות או מעורפלות, ובדרכים המיוחדות לה חקרה ושאלה עד שידעה את כל מה שאירע להם מחוץ לבית.

אימת

הגויים

א ביו שד מודעי, מיכאלימיכל הגיע מרקע אחר לגמרי. הוא בא מעיירה

הוא מעולם לא סיפר לילדיו על תקריות אנטישמיות שהיה מעורב בהן, אך המישי פחה כולה גדלה תחת מוראות האנטי שמיות, גם כשהיא היתה כבר בארץ ישראל. במישפחה מודעי סוברים כי האב הוכה פעמים רבות על-ידי גויים אנטי שמים, והצליח להיחלץ מהם כשעורו בין שינוי. עד היום קיים חשש בליבו של האב מהגויים. מודעי סיפר פעם לידיו דיו כי ברור לו שהפחד מהתופעות ה אנטישמיות, והמיקרים שבהם היה האב נמלט מהמכים בו, מבלי לחשוב כלל על הגנה עצמית, הם שהביאו את בני הזוג מדוביץ בשנת 1923 לעלות לארץ.

האב הגיע לארץ, כנראה, כשבירד כסף רב. הוא אמנם פנה מיד לעבודה בבניין ובכבישים, כפי שעשו מרבית בני העליה השלישית, אך במהרה השקיע את כספו בקניית אחד הדילינ'אנסים הראשונים של תל-אביב וחזר לנהגות. מיכל מדוביץ הוא אחד ממקימי כמעט כל קואופרטיב לתחבורה שהוקם בארץ. היתה לו יד בהקמת המעביר, אחוז רגב, השרון המאוחד ודרום יהודה. במשך עשר שנים תמימת היה מיכל המוכיר הכללי של חברת קואופרטיב אנד.

שלוש שנים אחרי העליה לארץ נולד יצחק מודעי. מישפחתו התגוררה במיכנה קטן במוסק המעביר, במקום שבו נמצאת עתה דרך פתח-תיקוה פינת רחוב הגדוד העברי. כיום זוכר מודעי תקרית אחת, שלה כמעט היה עד. מאחר שאביו היה דתי, וחשש מאכילת טרף, היה בנו יצחק

מדי יום ולאכול רק כשר. גם כיום מצהיר מודעי על עצמו כעל דתי. הוא אוכל רק כשר ופיתח לעצמו פילוסופיה המבחינה בין שמירה על כל המיצוות לבין האמונה האמיתית שבלב, אם כי הוא עצמו הודה פעם: „אני מעמיד מדי פעם את האמונה שלי במבחן, מה שלא עושה יהודי דתי המאמין ללא כל שאלה.“

לפני שנתיים, כאשר נהרגה בתו היפה פיה של מודעי, הראלה בתנת-דרכים, נדמה היה כי מודעי עומד לשוב אל היק הדת באופן מוחלט. הוא היה מלווה את אביו לבית-הכנסת ברחוב החשמונאים בתל-אביב כמעט מדי יום ביומו, והשקיע שעות ארוכות בתפילה.

מסלול הלימודים של מודעי היה של ילד מוכשר. הוא היה התלמיד המצטיין של בית-הספר החכמוני, המנהיג של גימי נסיה גאולה ואחר-כך תלמיד מצטיין ב-טכניון. היום מנסה מודעי לשוות לאותה תקופה בחייו שמץ של פירחתות וחבר-מניות, אולם ילדיו מאז, הנוכרים אותו, מספרים כי היה, על אף קומתו הגבוהה ומיבנה-גופו החסון, ילד שקט, תלמיד שקדן, דתי, ומי שהיה ממחר לחזור לביתו מיד אחרי הלימודים ולא להשתתף במישי-חקי חברים.

„יהודי

מלוכלך!“

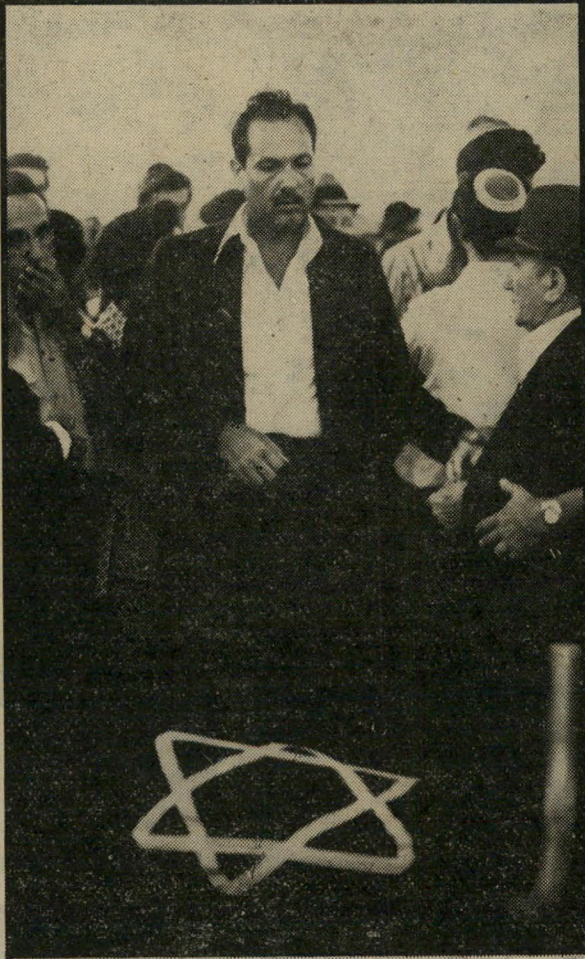

מ ודעי הוא בעל דרגה של סגן-אלוף במילואים. הדימוי הציבורי שלו, בכל

החליט או הצעיר, כי ההגנה אינה לוחמת די, וקשר קשרים מסויימים עם האצ"ל, קשה לדעת מה אירע בדיוק באותה הת-קופה, אך לאחר כמה חודשי מתח ישרו ההדורים.

כשנרשם מודעי לטכניון, וכשהרגיש שי הקרקע בוערת תחת רגליו בסידיני עלי, כי מפקדיו הבריטים חשדו בו כמשתתף פעולה עם ההגנה, הוא ביקש העברה לחיפה. מודעי הפך שוטרתנועה בצור מת הרחובות בלפור והרצל. אולם הי שרות שלו בחיפה וכן השרות במיטרה הבריטית הסתיים כעבור זמן מה. באחד הלילות, כשמודעי היה יומנאי תורן ב-מיטרת העיר, נכנס אחד הסמלים הברי-טיים למישרד כשהוא שיכור כלוט. בין השניים התפתחו חילופי דברים, שבמה-לכם כינה הבריטי את מודעי „יהודי מלוכלך“. התיגרה היתה בלתי-נמועת. מודעי נעצר ונדון לשישה חודשי מאסר. אחרי הלילה הראשון במעצר הופעלו הקשרים של אביו. העסקן המקומי של אנד בחיפה הצליח לשחרר אותו הן מה כלל והן מהצבא הבריטי, ומודעי נושא עימו עד היום את תעודת-השיחרור האר-מרת, כי שוחרר ממיטרת הוד מלכותו ב-„בזיון“.

באמצע שנת 1947 סיים את לימודיו בטכניון. מודעי מודה, כי הבחינות היו קלות באותה שנה במיוחד, בגלל המצב המלחמתי. הוא השתתף בקרב הראשון של מילחמת-העצמאות בכפר-יעבץ, ונפצע בידו. עד היום הוא סובל בכאבים בידו, אחרי ששבר את היד והסתובב שבועות

יצחק ומיכל מודעי בטכס לזכר בתם הראלה, ברקע נראית תמונה גדולה של מהקירו. שינוי כביר חל בחיי המישפחה של יצחק מודעי מאז האסון. מיכל עצמה שקעה בעבודה ציבורית.

אזכרה

הראלה הניבטת יצחק מודעי מאז הכאב.

ארוכים כשהיא בגבס, אפשר היה לראות הבעת כאב על פניו. השבר סירב להת-אחות. כשאורגן המיצעד הראשון של צה"ל, נבחר מודעי להוליך את יחידות הרגלים. לשם כך קיבל דרגת סגן, וברגע זה החלה העלייה שלו בסולם הדרגות הצבאי. אחר-כך מונה סג"ד ומאוחר יותר הועבר, על פי בקשתו, לירושלים. משה דיין היה אז מפקד המחוז בירושלים. כשהגיע מודעי בדרך בורמה לעיר ה-נצורה, התברר שהוא לא הוצב בתפקיד שיועד לו. למרות תחנוניו, נשלח מודעי כעבור יומיים בחזרה לשפלה. השלב הבא (המשך בעמוד 48)

הנוגע לצבא, הוא של קצין-מטה. לא אחת נשמע מודעי מתמרמר על כך, הוא החל בקאריירה הביטחונית שלו, כמו יתר הנערים בתקופתו, בגיל 14, כשהצטרף להגנה. כשבגר, נשלח על-ידי מוסדות היישוב להתגייס לצבא הבריטי. ברבות הימים פיתח מודעי שינאה לבריטים, שי פגה רק כשמונה כניספה צה"ל באנגליה. הוא הוצב בסידיני עלי, כדי לגלות ספינות מעפילים, אך הוא היה, כמובן, שליח ההגנה שפעל לסיכול מאמצי הצבא ה-ריטי אז. בחייו יש פרק אפל, שבו הסתבך בנאמי-נות כפולה, גם להגנה וגם לאצ"ל. על כך אין מודעי מדבר היום, ככל הנראה

הלזויה

מודעי ניצב מול ארונה של הראלה, אחרי מותה של בתו האהובה הפך מודעי לאיש שונה, ביקש למצוא ניחומים בדת ובבית אבא, אך בסופו של דבר השקיע עצמו בעבודה כדי להקנות במידת מה את הכאב.

זיכרון

אחת תמונות האחרונות של הראלה מודעי, יחד עם אמה מיכל. בתמונה בולטים יופיו של האם ובתה, והדמיון שביניהן. מודעי אהב את הראלה ומותה היווה בשבילו מכה.

ממתין לו בכל צהרי יום, כדי תת לו את הארוחה שהכינה האם. באחת הפע-מים הגיע האב מיפו כשהוא נרגש ונרעש, ולא יכול היה לאכול כלל. ערבים תקפו את הדילינ'נס שלו ודקרו את אחד מנוס-עיו. תמונות התקריות האנטישמיות שי עברו עליו בפולין חזרו והחרידו אותו. כל מי שמכיר את יצחק מודעי משוכנע שהושפע בילדותו מאד מאווירת הפחדים מפני ה„גויים“ שבה גדל, הסיפורים על הבריחה מהפורעים ואיי-הלוחמה בהם. גם לעובדה שאביו היה דתי מאד היתה השפעה עצומה על כל מערכת חייו של יצחק מודעי. עד שהתגייס לצה"ל נהג מודעי לחבוש כובע קסקט. להניח תפילין

קטנה, על גבול רוסייה-פולין, שפעמים רבות החליפה את שליטיה, והיה בן המישי פחה העשירה של העיירה. אביו היה סותר גדול בעיירה, וכונה על-ידי ילדיו בשם „הגביר“, ועל-ידי אויביו בשם „הקומבי-נטור“. היו לו מחסנים גדולים בתחנת-הרכבת שהיתה מרכז העיירה, והוא היה בעל זכויות לחלוקת סחורות ומזון. מיכל (כף שוואית) מודעי * נכנס לעסקי אביו, למד נהגות והיה מסיע את הסחור רות ממחנות צבאיים לערים ולכפרים. * המישפחה כולה שינתה את שמה למודעי, בעקבות יצחק, במילחמת העצ-מאות.